

**LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSULINIO STATUTO NR. I-886 1, 2, 3, 8, 20, 22, 22¹, 25, 32, 41 STRAIPSNIŲ IR
PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSULINIO MOKESČIO ĮSTATYMO NR. I-509 3, 6
STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS TAPATYBĖS
KORTELĖS IR PASO ĮSTATYMO NR. XII-1519 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
DERINIMO PAŽYMA**

Eil. Nr.	Pastabos ir pasiūlymai	Įvertinimas
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2024 m. kovo 13 d. išvada Nr. 1D-1204		
1.	<p>1. Įstatymų projektų aiškinamajame rašte (toliau – Aiškinamasis raštas) nurodyta, kad įstatymų projektai parengti siekiant į Lietuvos nacionalinę teisę perkelti 2019 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvos (ES) 2019/997, kuria nustatomas ES laikinasis kelionės dokumentas ir panaikinamas Sprendimas 96/409/BUSP (toliau – Direktyva), nuostatas. Direktyvos 1 straipsnyje nustatyta, kad „nustatomos taisyklės dėl sąlygų ir procedūros, kurios taikomos trečiose šalyse neatstovaujamiems piliečiams siekiant gauti ES laikinąjį kelionės dokumentą (ES LKD)<...>; neatstovaujamas pilietis – valstybės narės, kuri neturi atstovybės trečiojoje šalyje <...>, pilietis“. Direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „valstybės narės taip pat gali nuspręsti išduoti ES LKD kitiems gavėjams pagal 7 straipsnį“. Iš KS projektu keičiamo Konsulinio statuto 20 straipsnio 1 dalies nuostatų akivaizdu, kad įstatymų projektų rengėjas siūlo plėsti asmenų, kuriems galėtų būti išduotas ES LKD ratą, įtraukdamas ir visas Direktyvos 7 straipsnyje (neprivalomas ES LKD išdavimas) nurodytas asmenų grupes. Aiškinamajame rašte nėra išsamiau pagrįstas toks įstatymų projektų rengėjo pasirinkimas, taip pat nėra pateikta informacijos apie kitų ES valstybių narių ketinimus dėl Direktyvos 7 straipsnyje nurodytų asmenų grupių. Galima būtų sutikti, kad ES LKD galėtų būti išduodamas ir Direktyvos 7 straipsnyje nurodytiems ES piliečiams bei jų šeimos nariams, kaip siūloma KS projektu keičiamo Konsulinio statuto 20 straipsnio 1 dalies 1 ir 3-5 punktuose, tačiau abejotina, kad šiuo metu būtų tikslinga tokią galimybę numatyti KS projektu keičiamo Konsulinio statuto 20 straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytiems užsieniečiams (t.y. tiems, kuriems Lietuva ar kita Europos sąjungos valstybė pagal tarptautinę ar nacionalinę teisę yra suteikusi apsaugą ir kurie yra teisėti Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės gyventojai). Iš</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>1. Projektu keičiamo Konsulinio statuto 20 str. 2 d. 6 p. nuostata yra susiaurinta ir teikiamame projekte siūloma nustatyti, kad ES LKD išduodamas tik užsieniečiams, kuriems Lietuva Respublika yra suteikusi pabėgėlio statusą, papildomą apsaugą, ir asmenims be pilietybės, jeigu šie užsieniečiai turi teisę gyventi Lietuvos Respublikoje ir jei jų kelionės tikslas yra Lietuva Respublika. Projekto derinimo darbo tvarka metu VRM įvertinus šį pakeitimą, liko ta pati nuomonė, kad šio punkto reikia atsisakyti ir minėtai asmenų kategorijai ES LKD neišduoti.</p> <p>2. Migracijos departamento duomenimis, Lietuvoje šiuo metu yra 2 250 asmenų be pilietybės (jiems, praradusiems kelionės dokumentą, pagal dabartinį reglamentavimą (KS 20 str.) turi būti išduodamas AGP), 521 asmuo, kuriam Lietuva yra suteikusi pabėgėlio statusą, ir 49 asmenys, kuriems suteikta papildoma apsauga. Taigi, nusprendus išduoti ES LKD minėtai asmenų kategorijai, potencialių pareiškėjų skaičius padidėtų 570. Įvertinus, kad tik mažuma asmenų kelionės metu praranda</p>

	<p>Direktyvos ir atitinkamai KS projekte siūlomų nuostatų akivaizdu, kad beveik visais KS projekte siūlomais nustatyti ES LKD išdavimo atvejais reikėtų konsultuotis su kitų valstybių kompetentingomis institucijomis. Manytina, kad sudėtinga būtų bent apytiksliai prognozuoti galimus užsieniečių ir kitų asmenų, kurie kreiptųsi dėl ES LKD gavimo, srautus (pvz., nežinoma kiek užsieniečių, gyvenančių bet kurioje ES valstybėje, kuri yra suteikusi jiems apsaugą pagal tarptautinę ar nacionalinę teisę, galėtų kreiptis dėl ES LKD išdavimo). Be to, abejotina, ar Lietuvos Respublika turėtų užsieniečiams, kuriems Lietuvos Respublika ar kita ES valstybė yra suteikusi apsaugą pagal tarptautinę ar nacionalinę teisę, siūlyti apsaugą ir su ja susijusias paslaugas ne tik Lietuvos Respublikoje, bet ir užsienyje. Atsižvelgiant į tai, siūlytina KS projektu keičiamo Konsulinio statuto 20 straipsnio 1 dalies 6 punkto atsisakyti arba apsvaistyti galimybę į nacionalinę teisę šiuo metu perkelti tik imperatyvias Direktyvos nuostatas, kartu nustatant galimybę ES LKD išduoti ir toms asmenų grupėms, kurioms pagal galiojančią teisinį reguliavimą galėtų būti išduotas Asmens grįžimo pažymėjimas. Ateityje, įvertinus ES LKD išdavimo praktiką, kylančias problemas bei kitų ES valstybių narių patirtį, prireikus galėtų būti plečiamas asmenų, kuriems galėtų būti išduotas ES LKD, ratas.</p>	<p>asmens (kelionės) dokumentus, esama situacija beveik nepasikeistų.</p> <p>3. Lietuvos Respublika, vykdydama savo tarptautinius įsipareigojimus, privalo užtikrinti šių asmenų teises. Visoms šių asmenų kategorijoms VRM pavaldžios institucijos yra suteikusias atitinkamą statusą ir išdavusios kelionės dokumentą (Asmens be pilietybės kelionės dokumentą, Pabėgėlio kelionės dokumentą ar Užsieniečio pasą), todėl visiškai natūralu, kad kelionės metu jį praradusiems asmenims konsulinės įstaigos išduotų ES LKD grįžti į Lietuvą, nes tokie asmenys dėl savo ypatingo statuso negali kreiptis į savo pilietybės valstybių institucijas konsulinės pagalbos.</p> <p>4. Atsižvelgiant į tai, kad VRM nesiūlo, kaip ir kas turėtų užtikrinti šių asmenų teises jiems užsienyje praradus kelionės dokumentus, kuriuos yra išdavusios VRM pavaldžios įstaigos, ir į aukščiau pateiktą statistiką, VRM pastaba laikytina visiškai nepagrįsta. Dėl tos pačios priežasties nepagrįstas ir argumentas, kad atsisakius minėtai asmenų kategorijai išduoti ES LKD būtų sutapyta valstybės biudžeto lėšų.</p>
2.	<p>11. Atsižvelgiant į tai, kad Europos Sąjungos laikiną kelionės dokumentą (toliau – ES LKD) išduos konsulinės įstaigos, teikdamos konsulinę pagalbą Lietuvos Respublikos piliečiams ir užsieniečiams, esantiems užsienio valstybėje, manome, kad ES LKD ir ES LKD įklijos formos turėtų būti tvirtinamos Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro, suderinus su Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministru (alternatyva – bendru Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrų įsakymu), atitinkamai atsakingai institucijai (ADIC) suteikiant įgaliojimus kreiptis į Saugiujų dokumentų ir saugiujų dokumentų blankų</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pagal Užsienio reikalų ministerijos nuostatus, ministerija yra atsakinga už <u>konsulinės pagalbos ir konsulinių funkcijų atlikimo diplomatinėse atstovybėse organizavimą ir priežiūrą</u>. Viena iš ministerijai nustatytų funkcijų – <u>išduoti kelionės dokumentus</u>. Taip pat ministerijai yra pavesta pagal kompetenciją rengti teisės aktų projektus.</p>

	<p>technologinės apsaugos nustatymo komisiją dėl ES LKD blanko ir ES LKD įklijos blanko vertinimo ir priskyrimo technologinės apsaugos lygiui ir polygiui Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos įstatymo nustatyta tvarka, teikti paraišką Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnybai prie Finansų ministerijos (toliau – Tarnyba) dėl ES LKD blanko ir ES LKD įklijos blanko įregistravimo į Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų registrą ir eskizų bei grafinių projektų parengimo, derinti su Tarnyba ES LKD blanko ir ES LKD įklijos blanko privalomas ar privalomas ir papildomas technologinės apsaugos priemonės, eskizų projektus bei grafinius projektus, tvirtinti eskizus, grafinius projektus ir etalonus, vykdyti ES LKD ir ES LKD įklijos blankų gamybos užsakovo funkcijas bei pavesti atrinkti įstaigą, atsakingą už vienodų ES LKD ir ES LKD įklijos blankų gamybą, ir apie ją pranešti Europos Komisijai ir Europos Sąjungos valstybėms narėms. Atsižvelgiant į tai, tikslintinos Konsulinio statuto projekte keičiamo Konsulinio statuto 20 straipsnio 9-10 dalys.</p>	<p>Vadovaujantis minėtomis nuostatomis KS projektu konsulinės pagalbos srityje konsuliniais pareigūnas būtų pavedama išduoti ES LKD, o užsienio reikalų ministrui – nustatyti ES LKD išdavimo tvarką.</p> <p>Pagal Vidaus reikalų ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų (ADIC) nuostatus, šių institucijų kompetencijai priskirta <u>koordinuoti valstybės asmens dokumentų išdavimo politikos įgyvendinimą, užtikrinti teisės aktų ir tarptautinių standartų reikalavimus atitinkančių Lietuvos Respublikos asmens dokumentų projektavimą, gamybą ir išrašymą, rengti asmens dokumentų blankų privalomąsias formas, <...>, organizuoti asmens dokumentų gamybą, <...>, užtikrinti gautų asmens dokumentų blankų apsaugą, projektu siūloma pavesti vidaus reikalų ministrui patvirtinti ES LKD ir ES LKD įklijų formas ir paskirti instituciją (ADIC), kuriai būtų pavesta atrinkti įstaigą, atsakingą už vienodų ES LKD ir ES LKD įklijų blankų gamybą.</u></p> <p>Vadovaujantis minėtu teisiniu reguliavimu, užsienio reikalų ministro kompetencijai nėra priskirta nustatyti asmens dokumentų blankų formų ar duoti pavedimus jam nepavaldžioms įstaigoms (šiuo atveju ADIC).</p> <p>Vadovaujantis Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“, 61 punktu,</p>
--	--	--

	<p>Derinimo darbo tvarka metu VRM pateikti papildomi argumentai: „Dėl 11 pastabos. Papildomai prie VRM teiktos išvados, darbo tvarka buvom pateikę argumentus, kad atsižvelgiant į tai, jog pagal LRV nutarimu patvirtintus VRM nuostatus VRM koordinuoja valstybės politikos įgyvendinimą asmens dokumentų išdavimo srityje <u>VRM pavaldžiose įstaigose</u>, taip pat į tai, kad ES LKD išduos tik LR <u>konsulinės įstaigos</u> užsienyje, <u>ADIC šio dokumento išrašyme nedalyvaus</u>, manome, kad ES LKD blanko ir įklijos formas patvirtinti, įstaigą, atsakingą už šių blankų gamybą, atrinkti ir šioms priemonėms įgyvendinti reikiamomis lėšomis <u>turėtų pasirūpinti URM</u>. Kadangi buvo susitarta, kad ADIC ekspertai galėtų dalyvauti dėl technologinių aspektų rengiant ir derinant blankų formas, todėl VRM pritaria, kad užsienio reikalų ministro priimami susiję teisės aktai būtų derinami su vidaus reikalų ministru.</p>	<p>institucijos pagal kompetenciją atsakingos už ES teisės įgyvendinimą. Ministerijų kompetencija šioje srityje yra pakankamai aiškiai apibrėžta, todėl kiekviena institucija direktyvos perkėlimo ar įgyvendinimo plane numatytas priemonės turėtų įgyvendinti pagal kompetenciją ir joms suteiktus įgaliojimus (URM iš 9 plane numatytų priemonių pagal kompetenciją įgyvendina 7 priemonės).</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad konsulinės įstaigos, kurios nėra pavaldžios vidaus reikalų ministru, išduoda pasus ir ATK. Todėl šiuo atveju nesvarbu, kad ES LKD išduotų konsulinės įstaigos. ES LKD išduoti įpareigoja ES teisės aktas ir valstybės institucijų pareiga pagal kompetenciją užtikrinti šio teisės akto nuostatų perkėlimą ir įgyvendinimą. Valstybė yra įsteigusi specialią įstaigą, atsakingą už asmens dokumentų blankų privalomųjų formų nustatymą ir asmens dokumentų blankų gamybos organizavimą, ta įstaiga yra pavaldi vidaus reikalų ministru, todėl projektu keičiamo KS 20 str. nuostatomis ir numatoma, kad už ES LKD išdavimą būtų atsakingos konsulinės įstaigos, o už ES LKD blankų formos patvirtinimą ir gamybos organizavimą – vidaus reikalų ministru pavaldi įstaiga.</p>
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2024-04-12 išvada Nr. NV-848		
3.	4.2. Šio straipsnio 1 dalyje vartojamos vertinamojo pobūdžio sąvokos „per pagrįstą laiką“, „išskirtinai atvejai“, 3 dalyje – „ypatingos skubos atvejai“ ir kitos leidžia KS	Neatsižvelgta.

	<p>normas taikyti jas skirtingai interpretuojant, todėl jei neįmanoma išvardinti visų atvejų ar aplinkybių, siūlome bent nurodyti kriterijus (sąlygas), į kuriuos atsižvelgus būtų galima spręsti, kad tai pagrįstas laikas, tai išskirtinis atvejis ar išimtinės aplinkybės. Pastaba taikytina ir šio straipsnio 3 dalies 2 punktui, kuriame nustatyta sąlyga, kad jei būtina reikia konsultuotis su Europos Sąjungos valstybe, kurioje yra šio šeimos nario gyvenamoji vieta, tačiau nenurodyta, kokie tai atvejai ar kokios sąlygos (aplinkybės) sąlygoja šį būtinumą.</p>	<p>Vertinamojo pobūdžio sąvokos vartojamos konsulinę pagalbą reglamentuojančiuose teisės aktuose ir tokiose situacijose sprendimų priėmimas paliekamas valstybių narių ir konsulinių pareigūnų diskrecijai. Direktyvos preambulės 5 punkte pabrėžiama, kad būtina išlaikyti pakankamą lankstumą išimtinėmis aplinkybėmis. Jeigu konsulinis pareigūnas situacijoje, neatitinkančioje griežtų teisės akte nustatytų kriterijų ar slygų, kurios nebuvo numatytos rengiant teisės aktą, negalėtų suteikti konsulinės pagalbos, asmeniui galėtų kilti sunkių neigiamų pasekmių.</p> <p>Pažymėtina, kad šiuo metu galiojančiame tiesiogiai taikomame 1996 m. birželio 25 d. Taryboje posėdžiavusių valstybių narių Vyriausybių atstovų sprendime dėl laikinojo kelionės dokumento nustatymo (96/409/BUSP) taip pat vartojamos vertinamojo pobūdžio sąvokos („išimtiniai atvejai“). Direktyvos preambulės 4 punkte taip pat yra pateikiamas ne galutinis, o tik pavyzdinis sąrašas atvejų, kai dokumento negalima gauti „per pagrįstą laiką“. Taip pat nėra galimybės numatyti visų „ypatingos skubos“ atvejų ar nustatyti apibendrintų kriterijų ar sąlygų. „Ypatinga skuba“ būtų vertinama atsižvelgiant į konkrečią situaciją ir jos aplinkybes, kurioms esant nebūtų įmanoma spėti pasikonsultuoti su konkrečia ES valstybe nare ar tai užvilkinėtų skubų konsulinės pagalbos suteikimą (praktikoje išduodant</p>
--	---	--

		laikinąjį kelionės dokumentą nėra kilę jokių problemų ar piktnaudžiavimo atvejų).
--	--	---
